

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Ezechiël 37, 11 - 14
Ochtenddienst

Broeders en zusters, in deze dienst zullen we zien hoe de Here zijn verloren volk laat weten dat alles nog niet verloren is. Dat Hij, ondanks het feit dat het volk zelf schuldig is aan de ellende waar het in verkeert, zijn volk nieuw leven gaat geven. Daarom zullen we straks na de vredegroet van de Here met elkaar zingen van Gods verlossend ingrijpen met de woorden van Psalm 107 vers 1 en 5. Maar eerst zullen we staande de Here groeten en luisteren naar de woorden waarmee Hij ons groet. Laten we nu onze afhankelijkheid van de Here belijden.

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Lied : Psalm 107 : 1 en 5**
- 4. Schuldbelijdenis gevolgd door Gezang 17 : 1 en genadeverkondiging gevolgd door Gezang 17 : 4.**
- 5. Gebed voor vernieuwing door de Heilige Geest**
- 6. Schriftlezing : Ezechiël 15 en Ezechiël 37 : 1 - 10**
- 7. Lied : Psalm 137 : 1 en 3**
- 8. Tekst : Ezechiël 37 : 11 - 14**
- 9. Lied : Psalm 102 : 5 en 6**
- 10. Lezing van de wet**
- 11. Lied : Psalm 119 : 66**
- 12. Dankzegging en voorbede**
- 13. Slotzang : Gezang 22 : 2 en 3**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Stel je eens voor jongens en meisjes dat een oom hebt een schip heeft waar je ook de zee mee op kan. Op een dag nodigt hij je uit om een stuk te gaan varen op de Noordzee. Als je weg vaart uit de haven is het mooi weer. Maar na een paar uur varen verandert het weer plotseling. Het wordt helemaal donker. Het gaat steeds harder en harder waaien. En de golven worden ook hoger en hoger. Ja de golven worden zo hoog dat het schip water gaat maken. Je oom vreest dat het schip zal zinken. Met de radio aan boord zendt hij een sos-bericht uit. De man aan de andere kant van de radio belooft de reddingsbrigade te sturen. Na 20 min zie je in de verte de lichten van de reddingsboot. En dat is maar goed ook. Want het schip staat op het punt voor altijd in de golven te verdwijnen. Die reddingsboot is je enige hoop om in leven te blijven. Je hoopt dat hij snel op schiet want het de tijd dringt. Maar dan gebeurt er iets verschrikkelijks. Je ziet een enorme golf in de richting van de reddingsboot komen. De golf slaat over het schip en sleurt het schip mee de diepte in. Weg is de reddingsboot. En weg is je hoop om te overleven. Nog even en je zult verdrinken en sterven.

Gelukkig is dit maar een verhaal en overkomt het je niet echt. Dat je in 1 keer geen hoop meer hebt. Geen enkele hoop. Of misschien zeg je: maar dominee, zelfs als ik sterf heb ik hoop. Want ik weet dat ik bij mijn sterven naar de hemel ga. Naar de Here Jezus mag. Ik heb dus altijd hoop. En dat is waar. Volkomen waar. Als je in Jezus Christus gelooft heb je altijd hoop.

Maar, stel nu eens, dat de Here Jezus niet was geboren. Had je dan nog hoop? Nee toch? Dan zou je alles verliezen. Dan kon je alleen nog maar wanhopen. Dat is nu precies de situatie waarin het volk Israël verkeerde in de dagen van Ezechiël. Toen was er geen hoop meer onder het volk Israël. In vers elf wordt dat ook zo gezegd. Daar zeggen de beenderen die samen het hele huis van Israël vormen: onze beenderen zijn verdord en onze hoop is vervlogen; het is met ons gedaan. Is het niet verschrikkelijk dat het uitverkoren volk van God er zo aan toe is? Niet alleen voor Israël zelf, maar voor alle mensen. Want de Here Jezus was in de dagen van Ezechiël helemaal nog niet geboren. En God had gezegd dat uit het volk van Jacob de verlosser zou komen. De Verlosser die de hele mensheid van zijn zonden zou verlossen. En zo de mensen zou verlossen uit de

macht van de duivel en van de eeuwige dood. Als Israël zou vergaan, zou de wereld vergaan. Voor altijd.

In deze uitzichtloze toestand komt de Here naar de profeet Ezechiël toe. En in een visioen laat Hij hem zien dat Hij zijn volk zal verlossen. Ik bedien U dan ook vanmorgen het Woord van God onder het volgende thema:

God laat zijn verloren volk weten dat alles nog niet verloren is.

God doet dit

- 1 Ondanks het feit dat het volk zelf alles verspeeld heeft,**
- 2 Door zijn door zijn dode volk tot leven te wekken,**
- 3 Voor zijn eigen eer.**

We zullen dus eerst zien **dat God zijn verloren volk gaat verlossen ondanks het feit dat het volk zelf alles verspeeld heeft.** Het verhaal van die boot uit de inleiding schiet te kort bij het aangeven van de situatie waarin het volk Israël verkeert. Op allerlei punten gaat de vergelijking niet op. Die storm op zee kan zomaar op. Maar de ellende waarin het volk verkeert was geen verrassing. Decennialang had God profeten onder zijn volk gezonden om zijn volk, op te roepen tot bekering. De Here had daarbij ook gezegd dat Hij Jeruzalem zou verwoesten en ze in ballingschap zou weg voeren als ze niet luisterden. Maar het had allemaal niets geholpen.

In de Ezechiël 15 hebben we gelezen hoe de Here tegen zijn volk aankeek. Het was een waardeloos volk geworden. Here gebruikt daarbij het beeld van een wijnstok. Zolang een wijnstok vruchten geeft is zij heel waardevol. Maken als hij geen vruchten meer geeft heb je er helemaal niets aan. Want de takken van een wijnstok zijn heel dun. Bovendien zijn ze heel grillig van vorm. Je kunt er werkelijk niets fatsoenlijks van maken. Het is alleen nog maar goed om te verbranden.

En dat is dan ook wat de Here heeft gedaan. In 586 voor Christus heeft de Here Jeruzalem laten innemen. Hij had zijn eigen huis laten verwoesten. Alles is met vuur verbrand. En de mensen die niet gesneuveld waren in de oorlog had Hij laten weg voeren naar allerlei verschillende plaatsen. Zo dat er van het volk in feite niets meer over was. Want wat blijft er van je over als volk als je geen land meer hebt, geen hoofdstad, geen belangrijke bouwwerken, je over de hele aarde verspreid bent en je God je ook verlaten heeft? In feite besta je dan niet meer als volk.

En dat was niet de schuld van de Here, maar de schuld van Israël zelf. Dat God hen had verlaten, kwam omdat ze zelf eerst God verlaten hadden. En met God hadden ze ook hun hoop verloren. Niet alleen voor hun tijdelijk leven, maar in feite ook voor hun eeuwig leven. Want hoe zouden zij ooit weer in Jeruzalem kunnen wonen? Hoe zou ooit de Messias geboren kunnen worden in Betlehem, als Betlehem in handen van vreemde volken is? Hoe zou er ooit uit het geslacht van David een koning geboren kunnen worden als ze alle kinderen van Juda verstrooid zijn over de wereld? Alle hoop op redding was vervlogen. En het ergste was dat ze wisten dat het hun eigen schuld was. Zij hadden God niet gediend. Zij wilden niet luisteren. En zo hadden ze zichzelf, maar ook ons alle hoop ontnomen. God heeft zijn volk verlaten en met recht. Het was hun eigen schuld. Dat in de eerste plaats.

In de tweede plaats zullen we zien **dat de Here zijn volk laat weten dat Hij hen weer tot leven gaat wekken**. En de Here doet dat op een zeer indrukwekkende manier. Hij neemt zijn knecht, de priester Ezechiël in een visioen naar buiten en zet hem neer in een dal. Een dal vol beenderen. En de Here liet hem daar omheen lopen en overal waar hij keek lagen beenderen, dode en dorre beenderen. Nergens, maar dan ook nergens zag hij een teken van leven. Of zelfs maar iets van vlees. Ja, nergens trof hij een heel skelet aan, want de beenderen waren uit elkaar geslagen en lagen over verspreid. Hier in dit dal heerste de dood. Veldslagen in die dagen werden altijd in dalen gevoerd. En dit dal toonde dus het beeld van een verslagen leger, dat al enige tijd geleden verslagen is. En niemand heeft de moeite genomen de lichamen te begraven. De aasdieren hebben het vlees eraf gehaald en de zon heeft de botten verdroogd. Hier is de dood al lange tijd met zijn verwoestend werk bezig.

En dan vraagt de Here op een gegeven moment aan Ezechiël, wat voor toekomst hij ziet voor deze beenderen. “Mensenkind, kunnen deze beenderen herleven?”. Het meest voor de hand liggende antwoord is “nee”. Maar Ezechiël kent God en zijn almacht en zegt daarom: Here, Here, U weet het. En dan geeft de Here aan Ezechiël de opdracht om tegen die beenderen te profeteren. In Naam van de Here, Here. De trouwe God en Heerser over de hele schepping.

En zodra hij tegen de beenderen de woorden sprak die hij moest spreken, ontstond er een geruis. Een geruis als teken dat er wat ging gebeuren. Vervolgens kwamen de beenderen in beweging en voegden zich aan elkaar, waardoor het weer complete

geraamten werden met alle botten op de goede plaats. Botten die bij elkaar gehouden werden door pezen. En daarna kwam er weer vlees op de botten. Spieren en bindweefsel. En ten slotte werd er een huid overheen getrokken. Zo kwamen in dit dal van losse en dorre beenderen weer mensenlichamen te liggen. Mensen met hun eigen trekken. Met hun eigen kleur haar en hun eigen gestalten. Zo werd dit onmenselijke dal weer een beetje menselijk. Werd de dood naar de achtergrond verdreven. Al was hij er nog wel. Want in de lichamen was nog geen leven.

Daarop krijgt Ezechiël opdracht van de Here om tegen de geest te profeteren en te zeggen: kom van de vier windstreken, o geest, en blaas in deze gedoden, zodat zij herleven. De Here laat hier dus door de mond van Ezechiël deze mensen herscheppen. Deze mensen die al bijna helemaal weer waren teruggekeerd naar wat ze waren: stof. Maar nu worden ze eerst opnieuw gevormd en vervolgens komt de levensadem terug in hun neuzen, waardoor zij weer levende mensen worden. En als teken van hun leven stonden al die lichamen op en bewogen ze. En zo stond er in dat dal waarin de dood de complete overmacht had, nu een leger van levende mensen. Diezelfde mensen die daar eerst zo compleet verloren waren. Daar is nu weer leven in. En daar staat maar niet een klein groepje mensen, maar daar staat een groot volk.

Zo wordt de opstanding van die gedoden ons beschreven in vers 1 tot en met 10. Wie goed kijkt zal zien dat de beschrijving die we in vers 11, 12 en 13 tegenkomen hier en daar wat afwijkt. In vers 12 spreekt de Here over geopende graven. Terwijl daar in vers 1 – 10 geen sprake van is. Maar we moeten de verhouding tussen die twee tekstgedeelten goed zien. Wat de Here in vers 11 – 14 doet, is uitleg geven aan wat Ezechiël in het eerste deel heeft gezien en meegemaakt.

En waar gaat het dan om in de tekst? Gaat het hier over de opstanding van de doden? De gedachte ligt voor de hand. Maar toch is dat niet juist. Want in de eerste plaats is de grootste nood van Israël niet dat er mensen van het volk gestorven zijn. Nee. De grootste nood is dat het volk van God gestorven is. Dat het volk zo goed als vernietigd is. En dat daardoor de hoop op de Messias vervlogen lijkt. De Here zegt het ook in vers 11 tegen Ezechiël. Mensenkind, deze beenderen zijn het hele huis van Israël. En tegen dat huis moet Ezechiël in vers 12 en verder zeggen: zo zegt de Here Here: Zie, Ik open uw graven en zal u uit uw graven doen opkomen, o mijn volk, en u brengen in het land

Israël. En u zult weten, dat Ik de Here de Here ben, wanneer Ik uw graven open en u uit uw graven doe opkomen, o mijn volk.

We weten uit de Bijbel niets van het opengaan van graven. Behalve dan bij het sterven van de Here Jezus en uit teksten in het Nieuwe Testament. Het opstaan uit de graven moet dan ook symbolisch gezien worden. Het volk Israël dat zo goed als dood is, zal opstaan uit het graf en terugkeren naar het land dat de Here al aan Abraham, Izaäk en Jacob beloofd had.

Het gaat dus om het herstel van de kerk van die dagen. De kerk die alles verspeeld had. Zelfs zijn laatste kans op het herstel van het leven. En dat door eigen schuld. Maar die door de kracht van de Here weer wordt opgewekt. Een nieuw leven mag beginnen en de hoop op verzoening van al haar zonden in haar schoot mag dragen. Naar de belofte die God aan zijn kerk gedaan heeft. Daar gaat het hier om, om het herstel van de kerk en daarmee de hoop op verzoening van de schuld van de kerk. Dat in de tweede plaats.

In de derde plaats zullen we zien dat **God dit allemaal doet voor zijn eer**. Ja, waarom doet God dit allemaal? Waarom doet Hij zoveel moeite voor een mensheid die iedere keer weer bewijst niet met God te willen leven. Het begon met Adam en Eva. Die hadden alles voor ons mensen al verspeeld. Toch hield God hen in leven en gaf hen hoop op herstel. Toen kwamen de dagen van Noach. Toen hadden we God zo vertoornd door onze zonden, dat God spijt had dat Hij ons had gemaakt. Toch vernietigde God ons toen niet allemaal en ontnam ons onze hoop niet. Toen kwamen de dagen van Israël. Dat eigenwijze volk. Dat slavenvolk. Dat overspelige volk, dat altijd liever achter andere goden aanliep, dan achter de grote God, de Here, die hen altijd gezegend had. En toch geeft God niet op. Geeft God ons niet op.

Want laat niemand van ons zich verbeelden dat hij anders is als het volk Israël. Wij zijn geen haar beter. Van onszelf zijn wij net zo dood als de beenderen in het dal waar Ezechiël heeft gestaan. En wij zijn net zo schuldig aan ontrouw. Maar toch geeft God ons niet op. Hij gaat door. Niet vanwege onze goede daden of onze goede karakters, maar vanwege zijn eer. Hij heeft de aarde en de mens goed geschapen. En Hij staat niet toe dat zijn werk te gronde wordt gericht door de duivel, de boze geesten of de mens.

Daarom gaat Hij door. Hij wil en zal de schepping herstellen. Hij wil en zal de mensen die Hij in zijn grootheid en liefde heeft uitgekozen, Hij zal die mensen brengen tot erkenning van zijn grote Naam en grote heerlijkheid. Daar is Gods werk in de

geschiedenis van onze aarde op gericht. Daar gaat het ook om in de kerkgeschiedenis. In de oude en de recente.

En in die erkenning vormt wat de Here zegt in vers 14 en wat Ezechiël zag gebeuren in vers 9 en 10, een onmisbare schakel. Want wat is een mens die leeft, maar die God niet erkent waard in de ogen van de Here? Zal Hij aan die mens vreugde beleven? Zal in die mens zichtbaar zijn wat de Here met zijn schepping bedoelde? Nee. Alleen in de mens die God dient. In de mens die zijn dood en schuld erkent, heeft de Here vreugde. Alleen in de mens die erkent dat hij betaling van zijn schuld nodig heeft en daarom Jezus Christus erkent als zijn Verlosser. Alleen in die mens heeft de Here een welbehagen. Alleen in die mens, die Hij Zelf door de inwerking van zijn Geest tot dit geloof heeft gebracht, heeft God vreugde. Daar is het de Here om te doen.

Zoals de Here het in vers 14 zegt: Ik zal mijn Geest in u geven, zodat u herleeft en Ik zal u doen wonen in uw land; en u zult weten, dat Ik, de Here, het gesproken heb en doe, luidt het woord van de Here. Als u goed hebt opgelet zult u misschien gemerkt hebben dat ik vers 14 iets heb aangepast. Het hebreuws is niet altijd even duidelijk als het gaat om de vraag of iets verleden tijd is of tegenwoordige. En gezien de context lijkt het me beter om te vertalen: het gesproken heb en doe. Want wat Ezechiël gezien heeft, is nog toekomstmuziek. De Here moet deze dingen nog gaan doen. Maar tegelijk laat de Here er geen twijfel over bestaan, dat Hij het leven van zijn oud-testamentische kerk gaat herstellen. Wat de Here heeft gezegd en wat Ezechiël in een visioen heeft gezien, zal de Here ook werkelijk doen. Hij gaat zijn volk uit de dood trekken met het oog op de komst van de Messias en het tot bekering brengen voor zijn eer.

En nu zullen wij volgende week weer het Heilig Avondmaal vieren. En ik hoop dat u begrijpt dat de Here uw God, niets liever wil, dan dat u volgende week de dood van uw Verlosser Jezus Christus verkondigt door van het brood te eten en uit de beker te drinken. De Here wil niets liever dan dat u opstaat om daarmee te kennen te geven dat u van uzelf dood bent en geen leven in uzelf hebt. Maar u het leven zoekt in Jezus Christus, wiens lichaam u eet en wiens bloed u drinkt. Als voeding en kracht voor het eeuwige leven. En naar wiens geboden u ook voortaan wil leven. Omdat u beseft dat u uit de dood bent gered door deze Jezus Christus en omdat u beseft dat er buiten Hem geen leven is. Alleen zo zal de Here vreugde aan ons leven hebben en ons een plaats in zijn Koninkrijk gunnen.

Amen